

Kakor so pa rajni skrbeli za svojo dušo, jo dičili in pripravljali za nebeskega ženina, ravno tako je njihovo blago srce želelo izveličanje duš njim izročenih farmanov. Kako zvesto so s sv. zakramenti bolnike oskrbovali, kako radi jih obiskovali, jih tolažili in jim v nebeskem veselju pripovedovali, a tem ve vsakdo, posebno pa še jaz, ki sem imel priložnost jih spoznati v svoji bolezni, pa tudi v bolezni in pri smrti mojega brata in sestre. Koliko hvaležnega spomina smo vendar dolžni rajnemu za njihovo postrežljivost in ljubeznjivost pri bolnikih in umirajočih! Blag jim bodi spomin! Priskrbeli so rajni vnoti gospod svojim farmanom tudi veliko duhovno veselje, namreč sv. misijon, in to dvakrat. Kolika dobrota so sv. misijoni za faro, ve vsak, kdor je imel priliko, se jih vdeležiti.

Veliko skrb so imeli rajni pa za farno cerkev. Vso so olupšali in popravili. Najprvo so jo dali primerno povzdigniti in obokati, potem pa so jo okrasili z okusno slikarijo. Priskrbeli so cerkvi nove orglje. Okoli cerkve so prostor povečali, zravnali in z lepim zidom obdali. Tudi so postavili dve krasni kapeli, da o sv. R. T. in o lepi nedelji ni treba šotorov postaviti. Mešna oblačila so bila slaba; gospod so omislili prav dragocena in okusna. Tudi so kupili prav lepo monštranco — z eno besedo: pri cerkvi so skoraj vse ali popravili ali pa na novo priskrbeli. O, blagor njim, kolikorkrat so pač lahko izdihili: Jan. 2, 17.: »Gorečnosti gorim za tvojo hišo, o Bog!« ali pa ps. 25, 8.: »Gospod, ljubim krasoto tvoje hiše, in kraj stanovanja tvojega veličastva«. Gospodu, ki so na zemlji toliko storili za olupšavo stanovanja Jezusovega, bo gotovo na unem svetu povrnjeno tudi s krasnim stanovanjem in velikim zveličanjem.

Ne smem pozabiti, da so priredili novo pokopališče, ga z zelenim plotom ogradili in lep pot do tje napravili. — Predno popis njihovega življenja skončam, naj še omenim njihovega zadnjega sporočila. Vsaki fari, kjer so služili, so sporočili več ali manj denarja za sv. maše in za uboge, kjer pa umrjejo pa 300 gld. za uboge. Svoje lepo posestvo poleg cerkve v vrednosti do 6000 zapustili pa so svojim naslednikom, župnikom Straniškim, proti temu, da vsako leto šest sv. maš za njihov dušni mir opravijo. Spomnili so se pa tudi v svojem sporočilu svoje rodbine in svojih zvestih služabnikov.

Dragi bralce, tako sem ti naslikal v glavnih potezah življenje in delovanje vč. g. župnika na Stranicih. Kaj ne, veliko so storili? Na Stranicih so živeli, so delovali in trpeli, Stranice so tudi za glavnega dediča postavili. Veliko hvaležnosti smo jim dolžni. Njihov spomin bo ostal, ko nas že nikjer ne bo. O, blagi gospod, počivajte mirno tam v hladnem grobu, Vaša duša pa naj nad zvezdami pri ljubem Jezusu zaslužen plačilo zavziva! »Blagor mrtvim, ker njihova dela njim sledijo in večni je njihov spomin!« Al. Arzenšek.

Dva nova zvana v Črešnjicah.

Ganljivo slovesnost smo obhajali 11. nedeljo po bink. 21. avgusta v Črešnjicah. Pred svojim odhodom iz te župnije so vč. g. Alojzij Kos oskrbeli Črešnjičanom še lepo vbrane zvonove. Imela je do zdaj Črešnjiška farna cerkev sicer 3 zvonove; toda niso bili posebno glasni. Želeli so imeti 4 zvonove, pa največji naj bi bolj glasno pel, kakor poprejšnji. Ljudstvo v Črešnjicah ni premožno. Zato je prihitel Črešnjičanom na pomoč blag sosed iz Frankolske župnije, Jernej Pristovnik. Daroval je edentisoč goldinarjev iz hvaležnosti, ker mu je Marija vselej pomagala iz velikih zadreg, v kojih se je nahajal prav mnogokrat. Začel je z majhnim, a zdaj je premožen mož. Njegovi 4 že omoženi in oženjeni otroci so s tem očetovim darom prav zadovoljni ter so še sami priložili prav znatne doneske. Ostalo so pa dali zraven Čreš-

njskega rojaka č. g. Jožefa Krajnc, provizorja pri Sv. Petru pod gorami, domači župljani in nekateri bližnji sosed in sicer ljudje vsakega stanu, dninar in posel, kakor posestnik in prevzitar: vsakdo je daroval po svojih zmoglostih z velikim veseljem. Kar je pa tudi mnogo vredno, ljudje so odrajtali svoje obljubljeni doneske veliko poprej, kakor je bilo dogovorjeno.

Eden poprejšnjih 3 zvonov, ki je tehtal 250 kilo ter bil vlit leta 1664, se je zdaj prelil. Vlila sta se iz nova zvonova: največji tehta 954 kilo, manjši pa 296 kilo (toraj blizu 17 centov in manjši nekaj nad 5 centov). Vsi stroški znašajo 2000 fl. Večji zvon ima podobe: Sv. Jernej, Sv. Jožef, Sv. Alojzij pa napis: »Pod župnikom Alojzijem Kos, cerkvenima ključarjema Jož. Krajnc in Blažem Slemenšek sem bil zlit. Jernej Pristovnik mi je največji dobrotnik«.

Manjši pa ima slike: Sv. Cirila in Metoda, sv. Anjo in sv. angelja varha. Napis: »Čast bodi Boga na višavah in mir na zemlji ljudem, ki so svete volje«.

Vlita sta nova zvana pri gosp. Albertu Samassa v Ljubljani. Njuna zunanja oprava je prav čedna in lična. Samassov tesar: Jožef Rozman je delal skozi 9 dntj strop za zvonove ter rešil svojo nalogo s pomočjo 3 vrlih tesarjev iz Špitaliča prav dobro. Zdaj so vglasbljeni Črešnjiški zvonovi v F-dur. Dva ostala stara zvana imata glasove A in F, nova dva pa F in C.

Kakor sem začetkoma povedal, v 11. nedeljo po binkošti smo obhajali slovesnost in zavživali veselja, da so nam novi zvonovi prvokrat zapeli; krščeni so bili že poprej v Ljubljani. Ta dan so došli v Črešnjice vč. g. Karol Gajšek, dekan Dobrnski, vč. g. Jernej Voh, nadžupnik in dekan konjski, ob enem patron Črešnjiške župnije, potem gg.: župniki iz Frankolovega, Vitanja in Zreč. Vč. g. dekan Dobrnski so razložili v svojem zanimivem govoru zgodovino in pomen zvonov. Navzoč je bil tudi slavni naš rojak gosp. profesor Anton Berenšek iz Plovdive v Bolgariji ter razveselil častite goste z jako primernim in pristrčnim govorom. Povedal nam je, kako tužno je bilo na Bolgarskem ob tistem času, dokler so tamkaj gospodarili Turki; kristjani takrat niso smeli imeti zvonov. Na neki visoki gori, od koder se ni slišal k Turkom glas zvana, pa so zvonili menihi v svojem samostanu in to je privabilo nebrojne trume ljudstva na goro, ki je tamkaj dolgo, dolgo časa ostajalo ter poslušalo te rajske glasove.

Žal, da so Črešnjiški zvonovi tako kmalu zapeli slovo vč. g. Alojziju Kos! Lep spominek zapušča ta blagi gospod v Črešnjiški fari z obhajanjem sv. misijona in s pripravo tako lepega zvonjenja! Bog živi skrbnega dušnega pastirja, pa tudi vse dobrotnike starodavne Črešnjiške cerkve!

—č—

Gospodarske stvari.

Vabilo

h konjski dirki, katera se bode vršila v nedeljo, dne 11. septembra ob 3. uri popoldne [na dirkališči blizu Žalca v Savinjski dolini.

Načrt.

A. Pričetna dirka: Državna darila.

Jednovprežno; enkrat dirkališčino tir = 1 km. za kobile in žrebce III. konjerejskega okoliša, starost ne čez štiri leta. Posestnik mora dokazati, da je njegov konj istinito Savinjskega plemena. Uloga 1 gld. ter se ne povrne. Najmanj pet oglasil.

I. darilo 50 gld., II. darilo 25 gld., III. darilo 15 gld., IV. darilo 10 gld. in vsakemu po eno zastavo.

B. Dirka plemenskih konj: Državna darila.

Jednovprežno; dvakrat dirkališčino tir = 2 km. za kobile in licencirane žrebce III. konjerejskega okoliša. Pri kobilah se mora dokazati, da so Savinjskega plemena in da so se v teku zadnjih dveh let za plemo rabile. Vloga 1 gld. ter se nikakor ne povrne. Najmanj pet oglasil.

I. darilo 50 gld., II. darilo 25 gld., III. darilo 15 gld. in IV. darilo 10 gld. in vsakemu po eno zastavo.

Pričetne dirke in dirke plemenskih konj, morejo se udeležiti samo konji, kateri so bili na javnem premiranju s kacic državnim, deželnim ali okrajnim darilom odlikovani.

C. Društvena dirka.

Jednovprežno, dvakrat dirkališčino tir = 2 km. za konje III. plemenskega okoliša in neomenjene starosti. Vloga 3 gld. ter se ne povrne. Najmanj pet oglasil.

I. darilo 50 gld. od »zaveze avstro-ogerskih dirkarskih društev na Dunaji«, II. darilo 30 gld. od posojilnice Žalske, III. darilo 20 gld. društveno darilo in IV. darilo 10 gld. društveno darilo.

Pri dirki veljajo pravila »zaveze av.-og. dirkarskih društev na Dunaji«. Oglasila k dirki sprejemajo se najkasneje do 10. septembra t. l. pri gosp. Franc Roblek-u v Žalec in so le takrat veljavna, ako se pri oglasilu tudi vloga plača. Posestniki morajo konje po imenu oglasiti, jih natanko popisati in na dan dirke predpoldne ob 10. uri predstaviti komisiji na trgu v Žalci, ob enem se bode vršilo žrebanje in razdelitev znamenj.

Vsakoršnja pojasnila o dirki daje društveno tajništvo.

Dne 10. septembra vršilo se bode v Žalci premiranje konj III. plemenskega okoliša, dne 15. septembra bode pa konjski sejem v Žalci za remonte.

Odbor Žalskega dirkarskega društva.

Presajanje dreves.

Kedaj je najbolje presaditi drevo, to je še vedno vprašanje. Da se zgodi v pozni jeseni ali rani spomladi najlažje, to je gotovo, vendar pa se drevo presadi lahko tudi poleti, koncem avgusta in v začetku septembra. Znano je, da začne drevo gnati v korenine še le, kadar vrh doraste in to se izgodi ravno v tem času. Če torej presadiš drevo v teh dnevih, ko še stoji vse v listji, prime se ti rado, kajti sok gre sedaj bolj navzdol, kakor navzgor. Drevesu sicer listje takoj odpade in je to znamenje, da se je drevo prijelo, da torej raste. Nekaj enacega se izgodi tudi pri cepljenji; če kos lističa, ki ga pustimo pri cepiči, odpade, tedaj znamo, da se je cepič prijel. Ravno tako se godi pri presajenem drevesu. Pri njem se popki povečajo, toda to leto ne poženejo več, ampak še le v prihodnji spomladi. Drevo raste, kakor da bi se ne bilo presadilo, ali še bolje. Uzrok tej rasti tiči v koreninah, kajti te so postale močne in sedaj lahko popijejo več soka ter ga precedijo po žilah drevesu.

Sejmovi. Dne 9. septembra v Apačah, v Gomilici, v Gornjem Gradu in na Spodnji Polskavi. Dne 10. septembra v Rušah. Dne 12. septembra pri Sv. Janžu za Sp. Dravberkom, v Loki, v Šmariji, v Mariboru. Dne 13. septembra pri Sv. Juriji v slov. gor. Dne 14. septembra v Rogatei, v Golobinjaku, pri Sv. Ani v slov. gor., v Ivniku in v Kozjem. Dne 15. septembra v Arveži, na Dobovi in v Pleteljah.

Dopisi.

Iz Žalca. (Dirka. Hmeljarstvo.) Dne 11. sept. t. l. vrši se pri nas konjska dirka po načrtu, o katerem je prej govorjenje. Na to dirko vabimo vse posestnike in prijatelje konjev, katerim je pri srei povzdiga te stroke kmetijstva v krasni Savinjski dolini. Srčna hvala gre vsem onim gospodom, kateri so začeli naše ljudstvo vzbujati za konjerejo in učili, naj redijo izvrstno plemo konj, katero se proda za jako visoko ceno ter donaša našemu kmetu vsako leto obilo dobička v lepih noveih. Pa bode zopet ne bodi je treba »D. W.«, ta Celjska klepetulja, zatrobila izmišljenko v svet, češ: Nemci so pričeli v Savinjski dolini konjerejo in sedaj se slovenski kmet od nje bogati. Toda le naj poskusi, bomo ji dokazali, da je nasprotna resnica. Ravno tako je ta »vahterca« v svojem zadnjem listu zatrobila v svet: hmelj, kateri sedaj bogati slovenske kmete v Savinjski dolini, zasadili so Nemci in sedaj imajo Slovenci dobiček od njega. Uboga nevedna klepetulja Celjska, kje si še bila ti s svojim neumnim in nevednim dopisnim vred, ko je v Savinjski dolini in sicer na Žalskem polju g. Ivan Žuža, Žalski rojak in Slovenec, prvi v Savinjski dolini zasadil hmeljsko rastlino in tako zasadil kal k blagostanju, katero je sedaj v Savinjski dolini. Za njim, toda čez več let, začeli so drugi gospodje zasajati hmelj, tako g. Janez Hausenbichler, Jožef Žigan, knez Salm in drugi, za njimi pa tudi kmetje. Toraj Slovenci so bili, kateri so se začeli prvi baviti s to rastlino pri nas in nemška vahterca se je zopet prav lepo opekla. Omeniti nam je še, da je g. Jakob Janič, veleposestnik tukaj, s sodrugom otvoril poverjenišvo za hmelj v Zatecu, kjer bode zastopal interese Savinjskega hmelja v prvi vrsti. Mi bi torej prav gorko priporočali, da se držijo naši hmeljarji tudi pri tej jako važnej kupčiji gesla: Svoji k svojim!

J. K. Savinjski.

Iz Ljutomerske okolice. (Raznoterosti.)

[Konec.] V »Slov. Narodu« štev. 168 čitamo sledeče: Dne 29. junija t. l. je gorelo na Moti pri Ivanu Rajhu. Ljutomersko gasilno društvo se je tja odpravljalo okoli poldneva na pomoč. Na ulici je stalo mnogo ljudstva, med temi tudi c. kr. davkar v Ljutomeru, g. Aleksander Duller. Ta mož, ki je c. kr. uradnik, je v tem nevarnem trenutku izgovoril sledeče besede: »Kaj vam treba tje hoditi! Zdaj tako snujejo svoje gasilno društvo. Pustite to!« Skoro neverjetno je to. Razumljivo pa je, da je razburjenost vsled tega dogodka po vsem Ljutomerskem okraju velika in da vsi slovenski davkoplačevalci hočejo storiti najodločnejše korake in ako treba, do najvišje stopinje. Ravno ta gospod c. kr. davkar je stavil — kakor ste že poročali — predlog v občinski seji, da se naj zavrže prošnja šestindvajset let službojočega in skoro oslepelega dozdanjega občinskega tajnika gosp. Viljema Šneiderja. In ravno kar čujem, da je pri zadnji občinski seji, dne 19. avgusta ravni isti c. kr. davkar Aleksander Duller stavil predlog, naj se podpora zdravniku g. dr. Vozelki poviša od sto na tristo goldinarjev in sicer za to, ker ovače ta gospod ne more tu živeti. Ljutomerskim občanom nalagajo plačila, da je res že groza. In v tote stvari se mešajo taki gospodje, za katere bi bilo veliko boljše, da se vsega ogibljejo. V obče ne razumemo, kako je mogoče gospodu c. kr. davkarju Aleks. Dullerju, da so mu vse te potrebne in nepotrebne reči tako na srei in kje vendar jemlje ta uradnik toliko časa, da mu je mogoče se za vse to brigati. Ali je res v našem c. kr. davkarskem uradu tako malo dela?

Od Sv. Krištofa pri Laškem. (Slovenskim starišem v prevdarek.) Zopet se bliža novo šolsko leto in čez nekoliko dnij pridejo Vaši otroci zopet v šolo. Prepričani ste gotovo sami, kako koristne so šole,